

at den Plan, den skulde fremsætte, skulde tjene til Opretholdelse af Landets Neutralitet. Det var Opgaven, og den maatte Kommissionen selvfølgelig ikke svigte.

Det var Forudsætningen, at Militærudgifterne imens skulde blive ved det daværende, og for at denne Forudsætning kunde ske Fyldest, gik man forinden til at vedtage to store Bevillinger, som var ganske nødvendige, nemlig en Bevilling til Anskaffelse af Feltskyts og en Bevilling til Forhøjelse af Underofficerernes Lønninger. Det viste sig imidlertid snart, at Bevillingerne maatte stige. Vi var nemlig komne ind i en Periode, hvor Priserne paa alting steg. Arbejdslønnen steg, Materialpriserne steg, de humane Fordringer steg: Soldaterne skulde have BESPISNING og større Lønninger. Det var under disse Omstændigheder ganske umuligt at holde Udgifterne paa status quo, som der taltes saa meget om. Og at give det Udseende af at holde dem paa status quo, derved at man paa Finansloven modsatte sig adskillige Bevillinger som f. Eks. en Bevilling til Forhøjelse af Lønnen for Arbejderne paa Orlogsværftet, og samtidig paa særlige Love vedtage adskillige nye Bevillinger, det fandt jeg ganske urigtigt. Det var derfor, jeg i Aaret 1905 mente, det var rigtigst at forlade denne Tale om status quo. Ja, man har ofte bebrejdet mig det, og man har henvist til mine Udtalelser i 90'erne om Nedsættelse af Militærudgifterne. Disse Bebrejdelser have ikke angrebet mig syndeligt, thi disse Udtalelser i 90'erne var fremsatte under Forhold af en ganske anden Art, da man aldeles ikke kunde vide noget om, at Priserne vilde stige, slet ikke kunde vide noget om den store Stigning af Arbejdslønnen og Priserne paa Materialerne og deslige. Det er klart, at Udgifterne naturnødvendigt maatte stige, og det viste sig ogsaa, at de allerfleste af disse Udgifter, der her er Tale om, have vundet Tilslutning fra alle Sider, idet de ere blevne enstemmigt vedtagne paa Rigsdagen med Undtagelse af ganske enkelte, som f. Eks. Forhøjelsen af Løjtantslønningerne.

Imidlertid er Stigningen af Udgifterne heller ikke saa særlig stor, naar man tager Hensyn til Stigningen af samtlige Statens Udgifter i denne Periode. Ja, naar man sammenligner, vil man endogsaa finde, at i Forhold til Stigningen af samtlige Udgifter er Stigningen af Militærudgifterne i Virkeligheden nærmest en Falden. Jeg skal i den Henseende henvise til, hvad der findes oplyst i Forsvarskommissionens Be-

tænkning Pag. 22 og 23. Der ville ærede Medlemmer finde en Opgørelse over den procentvise Stigning af Militærudgifterne sammenlignet med Statens øvrige Udgifter, og De ville se, at samtlige Militærudgifter var i Forhold til Statens samtlige Udgifter i 1875—80 32,7 pCt., i 1880—85 28,6 pCt., i 1885—90 39,6 pCt., i 1890—95 38,3 pCt., i 1895—1900 25 pCt. og i 1900—05 24,7 pCt. Det er jo Tal, der ere ganske talende. Desuden skal jeg gøre opmærksom paa, at i 1871—72 bevilgedes Statens Udgifter med 41 Mill. Kr. og i 1908—09 med 97½ Mill. Kr., medens Militærudgifterne i samme Tidsrum kun steg fra 12,050,000 Kr. til 19,567,000 Kr.

Nu vil man maaske sige: Ja ja, det kan være rigtig nok, at Udgifterne maatte stige, medens Forsvarskommissionen arbejdede, at det ikke kunde være anderledes, end at de maatte stige, naar Hensyn toges til, at alle Priserne i vedkommende Tidsrum gik op; men Forsvarskommissionens Flertal har jo foreslaaet større Udgifter end de nuværende, og Venstre har dog i sin Tid sagt, at vi skulde have Nedsættelse af Militærudgifterne, naar vi skulde til at revidere Forsvarslovene. Hertil er nu at sige, at Kommissionen først og fremmest havde til Opgave at fremsætte en Plan til, hvorledes vor Neutralitet kunde opretholdes. Det var dens Hovedopgave, og hvad der krævedes til Løsning af denne Hovedopgave, det maatte selvfølgelig til. Det hele maatte jo være forsvarligt. Forsvarligheden maatte komme i første Linie. Den væsentligste Grund til, at Flertallets Forslag er dyrere end den nuværende Ordning, er ikke Prisstigningen, omend denne selvfølgelig har sin Betydning i saa Henseende, men det ligger mere i, at den politiske Stilling rundt om os er bleven vanskeligere i de forløbne Aar, og i, at Opretholdelsen af vor Neutralitet derfor kræver større Ofre af os nu end før. Det er en Kendsgerning, som man ikke kan komme bort fra, og derfor kan det ikke nytte nu at tale om, at man vil have Nedgang i Militærudgifterne, det er Tiden ikke til. Man kan sige sig selv, at Venstre intet hellere vilde, hvis det blot var gør ligt. Det vilde jo være langt lettere for Venstre paa Møder og ved Valg at sige: Vi have krævet Nedsættelse i Militærudgifterne, og nu er Tiden kommen, da vi kunne stille Forslag derom — end at vi nu skulle gaa ud paa Møder og til Valg og sige: Ja, vi have krævet Nedsættelse i Militærudgifterne, men Tiden har vist, at det kunne vi ikke skaffe, vi maa derimod stille Forslag om